

FYLKESMANNEN I NORDLAND
Postboks 1405
8002 BODØ

Deres ref.:
Vår ref.: 20/10068-436
Saksbehandler: Mari Mjøs
Dato: 15.10.2020

Innholdet i innreisekarantenen i covid-19-forskriften – turister/besøkende i Norge

HelseDirektoratet ønsker med dette å informere landets fylkesmenn om følgende vurdering knyttet til innholdet i reisekarantene etter covid-19-forskriften.

Bakgrunn

HelseDirektoratet og Folkehelseinstituttet har fått henvendelser fra fylkesmenn, kommuner, næringsdrivende og privatpersoner med spørsmål om innholdet i karanteneplikten ved innreise til Norge. Det stilles blant annet spørsmål ved hva turister/besøkende kan foreta seg i Norge innenfor rammen av karantene-reglene. Spørsmålene har i hovedsak dreid seg om:

- Bosted – hva som er egnet oppholdssted, om turister/besøkende kan bo i "felleskarantene" som for eksempel i hytter o.l
- Aktiviteter – om turister kan utføre aktiviteter som fiske, fjellvandring mv. mens de er i karantene

Covid-19-forskriftens ordlyd

Forskriftens formål fremgår av § 1 første ledd:

"Forskriftens formål er å fastsette smittevernfaglige tiltak for å hindre eller begrense spredning av SARS CoV-2 i befolkningen og blant helsepersonell, og for å sikre opprettholdelse av tilstrekkelig kapasitet i helse- og omsorgstjenesten slik at tjenesten kan håndtere smittesituasjonen og samtidig ivareta ordinære helse- og omsorgstjenester."

I § 5 første ledd i covid-19-forskriften stilles krav til gjennomføring av karantene:

"Personer som er i smitte- eller innreisekarantene, skal oppholde seg i eget hjem eller på annet egnet oppholdssted, og kan kun oppholde seg utenfor hjemmet eller oppholdsstedet hvis de kan unngå nærkontakt med andre som de ikke bor sammen med. I karantenetiden kan personen ikke være på arbeidsplass der også andre personer oppholder seg, på skole eller i barnehagen. Det er ikke tillatt å bruke offentlig transport."

HelseDirektoratet

Avdeling kommunale helse- og omsorgstjenester
Mari Mjøs

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20
Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

I tillegg er det uttalt følgende i § 5 fjerde ledd :

"De som er i innreisekarantene og ikke er bosatt i Norge, skal kunne dokumentere at de har ett egnet oppholdssted hvor de kan oppholde seg i hele karantenetiden eller frem til tidspunkt for utreise."

Nærkontakt er definert i forskriftens § 3:

" Med nærkontakt menes i denne forskriften kontakt med andre personer med mindre enn to meters avstand i mer enn 15 minutter, direkte fysisk kontakt eller direkte kontakt med sekreter fra andre personer. Med nærkontakt menes ikke kontakt mellom pasient, pårørende eller andre og helsepersonell som bruker forsvarlig beskyttelsesutstyr."

Nærmere om problemstillingene – eksempler

Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet har som nevnt mottatt flere henvendelser fra kommuner og reiselivsnæringen knyttet til krav til bosted og hvilke aktiviteter turister kan utøve, mens de er i innreisekarantene. Eksempler på henvendelser/problemstillinger vi har mottatt er:

- 1) En næringsdrivende har stilt spørsmål om fisketurisme. De har vanligvis mange gjester fra områder som nå er "røde" og underlagt innreisekarantene. De ønsker å tilby slike gjester opphold i egen leilighet med alle fasiliteter som kjøkken, bad med toalett/dusj. Turistene vil få tildelt egen båt og plass for rensing av fisk adskilt fra andre gjester. Spørsmålet er om turistene kan komme og gjennomføre karantene tiden her.
- 2) Fra en kommuneoverlege med flere aktører i kommunen som driver med fisketurisme/fiskecamp og som venter turister fra røde områder, har vi også mottatt spørsmål om gjennomføring av innreisekarantene. Spørsmålet gjelder hvem som kan være i karantene sammen, og om det kun omfatter de som deler husstand i hjemlandet til vanlig.
- 3) En annen næringsdrivende har stilt spørsmål om havfiskebedrifter kan ta imot turister fra "røde land", og om de kan ha ferierende vennegjenger boende sammen i leilighet/hus og om de kan fiske i samme båt.

Smittevernaglig vurdering fra Folkehelseinstituttet

Folkehelseinstituttet har i forbindelse med konkrete henvendelser gjort en smittevernaglig vurdering av egnet oppholdssted og hva man kan gjøre samtidig som man er i karantene:

"Fra FHIs side er det viktigste at egnet oppholdssted gjør at man ikke omgår andre enn sine nærmeste. I følge rådene på nettsiden vår kan faktisk karantene gjennomføres sammen av personer i et reisefølge <https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/fakta/avstand-karantene-og-isolering/#raad-til-de-som-skal-vaere-i-karantene>. Vi sier i andre sammenhenger at man selv definerer hvem som er ens nærmeste. Vanligvis er det de man bor sammen med, men det kan også være gode venner. Hvis vi skulle begrenset til bare husstandsmedlemmer, ville det vært uforholdsmessig ovenfor personer som f.eks. bor alene."

"Det er en del krav og råd til personer i innreisekarantene, se oversikt her:

<https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/fakta/avstand-karantene-og-isolering/#raad-til-de-som-skal-vaere-i-karantene>. Her finner du også FHIs råd om egnet oppholdssted for karantene: "For at et annet oppholdssted enn egen bolig skal egne seg, må det være mulig å unngå kontakt med andre enn de en person i karantene vanligvis bor sammen med. Dvs. at leiligheter kan egne

seg som karantenested. Fra vårt ståsted er det ok å fiske og bruke båt, så lenge de ikke er i nærkontakt med andre mennesker, og det høres det ut som dere har lagt til rette for."

Helsedirektoratets vurdering

Plikten til å være i innreisekarantene er en individuell plikt som den enkelte innreisende fra et "rødt land/område" har. Kravet til egnet oppholdssted og avstand til andre personer i covid-19-forskriften, legger rammer både for hvordan turister kan bo og hvilke aktiviteter de kan utøve, i karantenetiden.

Dette må ses i lys av forskriftsbestemmelsenes formål, å hindre smittespredning. UDs reiseråd og Regjeringens råd om ikke å foreta lengre reiser innenlands, er uttrykk for det samme; hindre importert smitte av Covid-19, og mellom områder nasjonalt. Utstrakt "karanteneturisme" vil i utgangspunktet ikke være ønskelig av hensyn til å hindre smittespredning, samtidig er karantenereglene nettopp gitt for å redusere risiko for importsmitte.

Kravet til egnet oppholdssted og avstand i karanteneperioden, skal sørge for at personer med økt risiko for smitte har begrenset fysisk og sosial kontakt med andre. Formålet er å forhindre smitte. Kravet vil derfor sette begrensninger i hva personer i karantene kan gjøre utenfor hjemmet eller oppholdssted sitt.

For å hindre smittespredning skal man i utgangspunktet ikke gjennomføre aktiviteter utenfor hjemmet i karantenetiden. I veiledningen som er gitt fra både Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet, er det likevel åpnet for at visse aktiviteter kan aksepteres dersom kravet om nærkontakt kan opprettholdes. Tilsvarende er det åpnet for at personkretser som til vanlig ikke er i samme husstand, i noen grad kan bo på samme sted i perioden de er i innreisekarantene sammen.

Spørsmålet blir hva som kan utledes av covid-19 forskriften, hvilke rammer denne setter.

Egnet oppholdssted

Det følger av covid-19-forskriften § 5 fjerde ledd at de som er i innreisekarantene og ikke er bosatt i Norge, skal kunne dokumentere at de har ett egnet oppholdssted hvor de kan oppholde seg i hele karantenetiden eller frem til tidspunktet for utreise.

Det er reist spørsmål om personer som er på ferie sammen, kan bo sammen i for eksempel hytter eller om det kun er husstandsmedlemmer som kan være i karantene sammen. FHI har vist til at de i andre sammenhenger har uttalt at man selv kan definere hvem som er ens nærmeste, og at dette vanligvis er de man bor sammen med, men at det også kan være gode venner. FHI viser til at dersom det skulle begrenses til kun husstandsmedlemmer, ville dette være uforholdsmessig overfor personer som f.eks. bor alene.

Helse- og omsorgsdepartementet la i sommer til grunn at det var greit at alpinlag under treningssamling gjennomførte karantenetiden på hytter.

Som utgangspunkt skal karantene gjennomføres sammen med de man bor sammen med, som i dette tilfellet vil være de man deler husstand med i hjemlandet til vanlig. Helsedirektoratet legger til grunn at også venner som reiser sammen kan gjennomføre karantene sammen.

Helsedirektoratet har også lagt til grunn at mindre grupper utenlandske arbeidere som ankommer Norge samtidig og som jobber sammen innen landbruket eller i annen næring, kan dele karantenested.

Det anses imidlertid ikke smittevernfarelig forsvarlig at personer som reiser i grupper som er etablert av reiseoperatører gjennomfører karantene sammen. Videre vil ikke overnattingssteder hvor man må omgås andre gjester være egnet for gjennomføring av karantene. Oppholdssteder uten eget bad/toalett og ev. kjøkken vil heller ikke oppfylle kravet til egnet oppholdssted.

Vi mener det blir vanskelig å sette en absolutt grense for hvor mange personer som kan gjennomføre karantene sammen. Det må gjøres en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle, som legger vekt på formålet med karantenereglene, som er å unngå importsmitte/smittespredning. Gruppen bør derfor i utgangspunktet begrenses til de man bor sammen med eller et reisefølge av venner.

Fiske, friluftsliv, butikk mv.

Spørsmålet fra næringen er om man kan ta imot turister som gjennomfører karantenetiden med å feriere med aktiviteter som havfiske, båtturer, fjellvandring mv.

Kravene til gjennomføring av karantene etter covid-19 forskriften § 5, setter begrensninger i hva personer i karantene kan foreta seg utenfor hjemmet eller oppholdsstedet sitt. Personer i karantene kan kun oppholde seg utenfor oppholdsstedet sitt hvis de kan unngå nærkontakt med andre. Aktiviteter som fiske, friluftsliv, og butikkhandling vil derfor i utgangspunktet kunne gjennomføres hvis man unngår nærkontakt med andre.

Det vises også til FHI sin vurdering om dette.

<https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/fakta/avstand-karantene-og-isolering/>

Gjennomføring av turisttilbudet vil måtte innebære organisering av transport, båtkjøring, handling og fritidsaktiviteter og tilrettelegging for å begrense kontakten mellom ulike turistgrupper gjennom oppholdet. Hvorvidt det er gjennomførbart og om turister på utenlandsferie er innstilte på å overholde strenge begrensninger i bevegelsesfriheten, vil være en annen vurdering.

Karanteneplikten ligger til den enkelte, i dette tilfelle til den enkelte turist. Reiselivsbedriftene vil derfor i utgangspunktet ikke ha noe ansvar for turistenes gjennomføring av karantene. Kommunelegen har imidlertid myndighet til å vurdere virksomheters drift etter smittevernloven § 4-1 jf. § 1-5, og Helsedirektoratet vil anbefale berørte kommuner å ha oppmerksomhet rundt denne type reiselivsvirksomhet siden svikt i rutiner og organisering vil innebære en økning i risiko for importsmitte.

Ordlyden i covid-19-forskriften § 5, åpner antititisk for at personer i karantene kan oppholde seg utenfor karantenestedet, så lenge de unngår nærkontakt med andre (enn de man bor/ karantenesettes sammen med).

Helsedirektoratet legger til grunn at "*nærkontakt*" i covid-19-forskriften § 5 første ledd, må forstås slik nærkontakt er definert i forskriftens § 3. Det vil si at når man er i karantene skal man

holde to meters avstand til andre personer man er i kontakt med i mer enn 15 minutter. For øvrig kontakt med andre gjelder den generelle anbefalingen om minst en meters avstand.

Helsedirektoratet mener at ordlyden i forskriften § 5 første ledd, ikke er til hinder for at utenlandske turister utfører aktiviteter som fiske og friluftsliv, selv om det skjer som ledd i organiserte reiselivstilbud. Så lenge kravet om å unngå nærkontakt i covid-19-forskriften overholdes, vil formålet med bestemmelsen, herunder smittevernhensynene sies å være ivaretatt. Myndighetene anbefaler likevel at man ikke bør gjennomføre lengre reiser innenlands når man er i karantene.

Vennlig hilsen

Gunhild J. Røstadsand e.f.
seniorrådgiver

Mari Mjøs
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Mottaker	Kontaktperson	Adresse	Post
FYLKESMANNEN I AGDER		Postboks 788 Stoa	4809 ARENDAL
Fylkesmannen i Innlandet		Postboks 987	2604 LILLEHAMMER
FYLKESMANNEN I MØRE OG ROMSDAL		Postboks 2520	6404 MOLDE
FYLKESMANNEN I NORDLAND		Postboks 1405	8002 BODØ
FYLKESMANNEN I OSLO OG VIKEN		Postboks 325	1502 MOSS
FYLKESMANNEN I ROGALAND		Postboks 59 Sentrum	4001 STAVANGER
FYLKESMANNEN I TROMS OG FINNMARK		Postboks 700	9815 VADSØ
FYLKESMANNEN I TRØNDELAG		Postboks 2600	7734 STEINKJER
FYLKESMANNEN I VESTFOLD OG TELEMARK		Postboks 2076	3103 TØNSBERG
FYLKESMANNEN I VESTLAND		Njøsavegen 2	6863 LEIKANGER